

Modelmotie: geef kinderen en jongeren een plek aan de gemeentelijke formatietafels

Op initiatief van de [Alliantie Kinder- en Jongerenparticipatie op decentraal niveau](#), ter gebruik in aanloop naar gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026.

De raad van de gemeente [naam] in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- kinderen en jongeren momenteel geen structurele plek hebben in het gemeentelijke formatieproces, terwijl zij de gevolgen ondervinden van de keuzes die daarin worden gemaakt;
- een groot deel van de kinderen en jongeren nog geen stemrecht heeft en daarmee geen formele invloed kan uitoefenen via verkiezingen;
- artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag vastlegt dat kinderen het recht hebben om gehoord te worden over aangelegenheden die hen aangaan, en dat aan hun mening passend gewicht moet worden toegekend;

Overwegende dat:

- kinderen en jongeren niet alleen de toekomstige, maar ook de huidige inwoners van de gemeente zijn;
- beslissingen die tijdens de formatie worden genomen grote impact hebben op jonge toekomstige generaties;
- betekenisvolle kinder- en jongerenparticipatie vraagt om betrokkenheid in een vroeg stadium van besluitvorming, juist bij het bepalen van beleidsprioriteiten;
- veel kinderen en jongeren in [naam gemeente] de effecten van de lokale politiek voelen en graag hun stem willen laten horen, maar zich nog niet betrokken voelen;
- de gemeenteraadsverkiezingen en aansluitende formatie een belangrijke kans bieden om hier verandering in te brengen;
- het betrekken van kinderen en jongeren bij de formatie kan bijdragen aan nieuwe ideeën, een frisse kijk op uitdagingen voor de gemeente en beleid dat beter aansluit bij de behoeften van onze jongste inwoners;

Spreekt uit dat:

- kinderen en jongeren gelijkwaardig en actief worden betrokken bij de formatie na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026;

- deze betrokkenheid passend, toegankelijk en veilig wordt vormgegeven en aansluit bij hun leefwereld;
- met kinderen en jongeren wordt gesproken over de impact van beleidsvoornemens op toekomstige generaties;
- kinder- en jongerenparticipatie structureel wordt verankerd in de gemeentelijke beleidsvorming.

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

In veel gemeenten worden kinderen en jongeren nog onvoldoende betrokken bij politieke besluitvorming, terwijl juist zij direct geraakt worden door gemeentelijk beleid. Het recht om mee te praten over zaken die hen aangaan is vastgelegd in artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag. In de praktijk verschilt de mate waarin hier invulling aan wordt gegeven sterk per gemeente. Van de 342 gemeenten zijn er bijvoorbeeld zo'n 85 met erkende jongerenraden in verschillende vormen. Echter zouden kinderen en jongeren in de wijze waarop ze hun stem kunnen laten horen niet afhankelijk moeten zijn van de plek waar ze wonen.

De formaties na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 vormen een perfect moment om daar verandering in te brengen. De alliantie Kinder- en Jongerenparticipatie op decentraal niveau zet zich er daarom voor in dat kinderen en jongeren in zoveel mogelijk gemeenten een betekenisvolle rol krijgen bij de totstandkoming van de lokale coalitieakkoorden. Het is belangrijk dat kinderen en jongeren niet eenmalig, maar structureel bij de lokale besluitvorming worden betrokken. Dat kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door een kinder- en/of jongerenraad op te richten, samen te werken met het onderwijs of kinder- en jongerenberaden te organiseren. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen zal de alliantie dit actief onder de aandacht brengen, samenwerken met lokale stakeholders en gemeenten ondersteunen.

Gemeenten die meer willen weten over lokale kinder- en jongerenparticipatie, of in gesprek willen gaan over hoe zij kinderen en jongeren kunnen betrekken bij de formatie en het daaropvolgende beleid, kunnen contact opnemen met de NJR (memobuijs@njr.nl), Save the Children (marjolein.weidema@savethechildren.nl) of de VNG (demjongeren@vng.nl).